

KADER VE KAZA

EVRENDEKİ DÜZENİN YÜCE SIRRI

Evrende en küçük hücreden galaksilere kadar var olan her şey bir ölçü, düzen ve ahenk içindedir. Bu düzenin devamı ve işleyişi Yüce Allah'ın dilemesi ve takdiriyle gerçekleşir. Yarattığı bu eşsiz düzen, kader ve kaza kavramlarıyla ifade edilir.

DİPNOT
Cellecalahül (*):
"O'nun şansı ne yücüdür."
anlamına gelir.
(En'am suresi, 96. ayet)

1

KONUYA BAŞLARKEN KADER VE KAZA KAVRAMI

Kader ve kaza kavramlarının günlük dildeki kullanımlarıyla ilgili neler söyleyebilirsiniz? Evrende en küçük hücreden galaksilere kadar var olan her şey bir ölçü, düzen ve ahenk içindedir. Bu düzenin devamı ve işleyişi Yüce Allah'ın dilemesi ve takdiriyle gerçekleşir. Bu konuya ilgili Yüce Allah şöyle buyurur:

“Sabahı aydınlatan O'dur. Ve O; geceyi dinlemenin zamanı, Güneş'i ve Ay'ı birer hesap ölçüsü kılmıştır. İşte bu, aziz ve alim olan Allah'ın takdiridir.”

(En'am Suresi, 96. Ayet)

Yaratıldığı bu eşsiz düzen, kader kavramıyla ifade edilir. "Kader" kelime olarak güç yetirmek, biçimlendirmek, planlamak, ölçü ile yapmak, mukayese etmek anlamlarına gelir. Kavram olarak ise Allah'ın (cc) sonsuz ilmi ve kudretiyle başlangıçtan sona evrende gerçekleşecek olan her şeyi takdir etmesidir. Allah'ın (cc), varlıklar istediği gibi ve biçimde yaratması, insanların özgür iradeleriyle yapacaklarını önceden bilmesi ve bir plana göre düzenlemesine de kader denir.

2

KADER VE KAZA TANIMLARI (UNUTMAYALIM)

Kader kavramının anlaşılması kaza kavramını da bilmeyi gerektirir. "Kaza" kelime olarak hükmetmek, emretmek, yaratmak ve gerçekleştirmek demektir. Kazanın terim anlamı ise ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah (cc) tarafından yaratılmasıdır. Yer çekimi kuvveti kader kavramıyla ilişkiliyen yüksekte kırılan bir cisim yere düşmesi kaza kavramına örnektir. Kur'an-ı Kerim'de kaza kelimesi Allah'ın (cc) tüm varlıkları ilgili karar, emir ve fülleri anlatmak için kullanılır:

“Böylece onları, iki günde (iki evrede) yedi gök olarak yaratık ve her göğe kendi ilmi bildirdik. En yakın göğü kandillerle süsledi ve onu koruduk. İşte bu, mutlak güç sahibi ve hakkıyla bilen Allah'ın takdiridir.”

(Fussilet Suresi, 12. Ayet)

Kaza ve kadere inanmak İslam'ın inanc esaslarından biridir. Bunun Hz. Peygamber ile Cebrail (as) arasında geçen şu konuşmadan anlıyoruz: Bir gün Cebrail (as) Hz. Peygamber'e gelerek "Bana iman hakkında bilgi ver." dedi. Resulullah şöyle buyurdu:

“Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe iman etmendir. Bunun yanında hayrı ve şerrile kadere inanmandır.”

(Cibril Hadisi - Müslim, İman, 1)

UNUTMAYALIM: KADER

Allah'ın (cc) her şeyi önceden bilmesi, takdir etmesi ve bir plana göre düzenlemesine denir.

İlişkili İfadeler:

YASA

PLAN

ÖLÇÜ

DÜZEN

AHENK

UNUTMAYALIM: KAZA

Allah'ın (cc) takdir ettiği şeylerin yeri ve zamanı gelince Allah (cc) tarafından yaratılmasına denir.

İlişkili İfadeler:

YARATMAK

HÜKMETMEK

GERÇEKLEŞTİRMEK

ORTAYA ÇIKARMAK

YERİNE GETİRMEK

3

ALLAH (cc) HER ŞEYİ BİR ÖLÇÜYE GÖRE YARATMIŞTIR

Kader ve kaza inancı, Allah (cc) insanın bir sonucudur. Çünkü Allah (cc), sonsuz ilmi ve iradesiyle her şeyi kuşatmıştır. Kudretinde de bütün varlıklardan üstündür. Bu nedenle kader ve kaza inancı, İslam'ın altı ilme esasından biri olarak kabul edilmektedir.

Evrende mükemmel bir işleyiş vardır. En ince ayrıntısına kadar her şey birbirleriyle uyumludur. Bu mükemmelliğe dikkat çeken ayet:

“Yedi göğü birbirleriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O'dur. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, her bir bozukluk görülebiliyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar çevir de badesu. (kusr arayan) göz aradığını bulamadan bitkin olarak sana dönecektir.”

(Mülk Suresi, 3-4. Ayetler)

Dünya'mız bütün canlıların yaşamasına uygun nitelikte yaratılmıştır. Atmosfer, su, ısı ve çekim gücü ve canlılığın temel şartlarıdır. Bunların hepsi Dünya'nın yaşanabilir bir yer olmasını sağlamaktadır. Bu konu Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır:

“Biz yeryüzünü bir döşek, dağları da onun için birer kazık kılmadık mı? Sizi çift çift yarattık. Uyunuza dinlemenin vakti kıldı. Geceyi bir örtü yaptık. Güneş'i geçimi sağlama vakti kıldı. Özetle her şeyi kat kat sağlam gök bina ettik. Pataş çıkı verem Güneş'i var ettik. Taneler, bitkiler ve ağaçlar sarmış dolay bahçeler yetiştirmek için yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur indirdik.”

(Nabe Suresi, 6-16. Ayetler)

ATMOSFER

SU

ISI

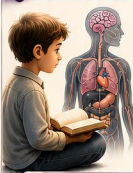
IŞIK

YAŞAM

4

YORUMLAYALIM: ALLAH'IN SIFATLARI VE KADER/KAZA İLİŞKİSİ

Duyu organları: İnsan, dış dünyayı duyu organlarıyla algılar. Bu duyuvar sayesinde çevresine uyum sağlayarak yaşamını sürdürür.

Beyin: Vücudun merkezi olarak bütün bedenin koordinasyonunu sağlar.

Kalp: Vücutta motor görevi yapar, dakikada ortalama 70 kez atarak damarlar aracılığıyla vücuda kan pompalar.

Organlar: Akciğer, karaciğer, böbrek ve diğer organları ayrı ayrı işlevleri vardır.

“Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.”

(Tin suresi, 4. ayet)

Kader ve kaza inancı insanın sorumluluklarını azaltmaz. Aksine, insana güven ve huzur verir, Çünkü her şey Yüce Allah'ın ilmi, kudreti ve takdiri iledir.

fatihbutun.com'a ulaşmak için okutun!

FATİH BÜTÜN

fatihbutun.com

mfatihbutun

mfbmateryal